

Navrhované zmeny v zákone č. 5 o zamestnanosti

Zmeny v zákone č. 5 o zamestnanosti, ktoré navrhuje Inštitút zamestnanosti, pokrývajú tieto oblasti:

Oblasti

nie príspevok, ale pôžička.....	1
znevýhodnení UoZ zvýhodnenými.....	1
viac pozornosti individuálnemu akčnému plánu.....	1
spoločný akčný plán.....	2
individuálny akčný plán záväzný pre obidve strany.....	2
rekvalifikačné kurzy priebežne a lacnejšie.....	2
viac typov pôžičiek, príspevkov.....	2
valorizácia.....	2

nie príspevok, ale pôžička

Z psychologického hľadiska navrhujeme zmeniť chápanie príspevku poskytovaného uchádzačovi o zamestnanie (UoZ), na pôžičku. V zmluve o jej poskytnutí je ošetrené za akých okolností mu bude pôžička odpustená, resp bude preklasifikovaná na nenávratnú. Ďalším efektom je posunutie daňového efektu na neskoršie obdobie, čím sa znížia prvotné náklady samozamestnaných.

znevýhodnení UoZ zvýhodnenými

Pri pôžičkách poskytovaných UoZ sú v individuálnom akčnom pláne dohodnuté lehoty a podmienky, pri ktorých je pôžička odpustená, resp. preklasifikovaná na nenávratnú. U znevýhodnených uchádzačoch navrhujeme tieto lehoty skrátiť na polovicu.

viac pozornosti individuálnemu akčnému plánu

Individuálny akčný plán má byť základným dokumentom, podľa ktorého sa riadi UoZ i úrad. Keďže poradcovia vedia najlepšie posúdiť individuálnu situáciu a možnosti UoZ, majú mať aj kompetencie prispôsobiť jednotlivé aktívne politiky trhu práce individuálnym potrebám klienta.

Súčasný individuálny akčný plán nepokrýva niekoľko dôležitých oblastí (napr príspevky resp pôžičky), ktoré sú riešené samostatne a nie vždy komplexne. Preto navrhujeme aby individuálny akčný plán obsahoval najmä nasledovné:

- všeobecné informácie o UoZ
- zručnosti a znalosti UoZ (zistenie stavu nezamestnaného)
- opatrenie pre UoZ (kurzy, pôžičky a iné aktívne politiky trhu práce)
- finančný plán (koľko prispeje UoZ, koľko úrad a koľko iné zdroje)

Taktiež navrhujeme, aby individuálny akčný plán bol vypracovávaný skôr (už po štyroch mesiacoch), prípadne aj skôr ak o to UoZ požiada, alebo ak má predpoklady stať sa znevýhodnený UoZ, najmä dlhodobo nezamestnaný.

spoločný akčný plán

Inštitút zamestnanosti navrhuje možnosť vytvárať akčný plán pre skupiny ľudí. Toto sa týka najmä UoZ, ktorí chcú spoločne vykonávať určité činnosti (stavebná čata, družstvo na výrobu menších výrobkov, ...). Individuálne akčné plány nepokrývajú možnosť podnikania UoZ v spolupráci s inými (jednočlenná montážna čata nie je životaschopná, štvorčlenná je). UoZ by tak získali možnosť získať pôžičky nielen na seba ako živnostníka, ale aj na družstvo, občianske združenie, ... ktorého sú členom.

individuálny akčný plán záväzný pre obidve strany

Individuálny akčný plán je podľa súčasne úpravy záväzný iba pre uchádzača o zamestnanie. Keďže navrhujeme podrobnejší obsah tohto plánu (kurzy, pôžičky), je namieste, aby bol záväzný aj pre úrad. Zákon bude samozrejme obsahovať aj sankcie pre úrad ak nesplní povinnosti plynúce z individuálneho akčného plánu (napríklad ak neposkytne kurzy, ktoré odporúča pre UoZ), ako i pre UoZ (napr. ak sa nezúčastní daných kurzov). Na odsúhlasenie individuálneho akčného plánu, z ktorého vyplývajú pre úrad vyššie záväzky, bude odsúhlasovať odborná komisia.

rekvalifikačné kurzy priebežne a lacnejšie

Navrhujeme opatrenia, podľa ktorých by pre úrad vyplývala povinnosť poskytovať kurzy, a poskytovať ich priebežne a nie iba počas niektorých mesiacov (ako je tomu v súčasnosti). Taktiež navrhujeme znížiť spolufinancovanie kurzov zo strany UoZ. Toto spolufinancovanie bude v prípade individuálneho akčného plánu ošetrené v časti 4 o financovaní (úrad bude financovať až do 95%, prípadne 100% po odsúhlasení komisiou), bez individuálneho akčného plánu bude financovanie úradom nižšie.

viac typov aktívnych politík

Navrhujeme zaviesť viac typov pôžičiek alebo príspevkov. Predpokladáme, že tieto nástroje sú veľmi individuálne a preto môžu byť aj veľmi málo využívané. Okrem iných navrhujeme pôžičku, ktorá by umožňovala dochádzanie na týždňovky. Táto pôžička by pokrývala nielen časť výdavkov na dopravu, ale aj na ubytovanie. Inštitút zamestnanosti navrhuje opäť zaviesť pôžičku na presťahovanie za prácou. Táto bola poskytovaná jednorázovo, pri presťahovaní UoZ do iného regiónu. Taktiež navrhujeme vytvoriť kompetencie jednotlivým úradom vytvárať vlastné aktívne politiky trhu práce.

valorizácia

Popri iných opatreniach navrhujeme valorizáciu rôznych dávok a pôžičiek, zvýšenie niektorých (najmä absolventská prax), ako i diferenciaciu pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Navrhujeme naviazovať viaceré sumy používané v kritériách pre UoZ na minimálnu mzdu. Vzhľadom na uvedené predpokladáme radikálne zvýšenie prostriedkov na aktívnu politiku trhu práce.